

Autor: Petr Janšta
Foto: wikipedia.org

ŽIVOT V ZAVAŘOVAČCE

V minulosti, ale i dnes čteme či slyšíme zprávy o tom, jak katolická církev a papež za války selhali v pomoci pronásledovaným Židům, ba dokonce existují spisovatelé a různé skupiny lidí, kteří popírají holocaust, tj. masové vyvražďování Židů za druhé světové války. Všechny tyto lži nám pomáhají vyvrátit osud a především hrdinské činy Ireny Sendlerowe (1910–2008), ženy, jež během války zachránila nejrůznějšími způsoby asi 2500 židovských dětí, které by jinak skončily v plynových komorách. Při jejich záchranných akcích jí nemalou měrou pomáhala katolická církev, kněží i řádoví katolíci.

Již za svého života se Irena Sendlerowa dočkala řady poct, Nobelovu cenu míru, na kterou byla nominována v roce 2007, však nakonec získal americký viceprezident Al Gore za svůj projekt o globálním oteplování. Neměli bychom nikdy zapomenout na holocaust, neměli bychom nikdy dopustit, aby rasismus či extrémní nacionalismus ovládly naše myšlení a chování. Všichni lidé si jsou před Bohem rovni.

Varšavské povstání v roce 1943

Varšavské ghetto

PRÁCE V GHETTU

Irena Sendlerowa (roz. Krzyżanowska) se narodila ve Varšavě aktivnímu socialistovi Stanisławu Krzyżanowskému, a protože většinu pacientů otce Ireny tvořili Židé, naučila se dívka brzy jidiš. Vystudovala polonistiku a učitelství na univerzitě ve Varšavě, ovšem jako socialistka neměla možnost získat místo, proto se nechala zaměstnat na varšavském magistrátu. A tady začala její odbojácká činnost: nejrůznějšími způsoby tato katolička pomáhala Židům ve varšavském ghettu, ošetřovala je, snažila se společně s lékaři zabránit šíření epidemií v ghettu, protože to byla jen voda na mlýn nacistům, kteří počítali s tím, že díky epidemiím množství Židů v ghettu zemře.

PAŠOVÁNÍ DĚTÍ

V té době založila (a zde po celou válku vystupovala pod krycím jménem Jolanta) Radu pro pomoc Židům, tzv. Żegota. A tehdy začala pašovat děti z ghetta ven. Byla si jistá, že Židy varšavského ghetta čeká smrt, proto byla odhodlána zachránit co nejvíce dětí. Ona a její spolupracovníci pašovali děti z ghetta ve velkém, a to mnoha rozličnými způsoby. Byly (často uspané) provázeny sanitkami v rakvích jako mrtvé oběti tyfu (naučila svého psa štěkat u brány ghetta, kdykoliv děti převáželi, aby zamaskovala případný pláč dětí), odváženy ukryté v odpadcích, prováděny kanály a podzemními chodbami, převáděny přes starou soudní budovu nebo – pokud byly menší – přehazovány v dobře vycpaných pytlích přes tři metry vysokou zeď ghetta.

POMOC CÍRKVE

Pro propašované děti hledala úkryty, ale hlavně rodiny, ve kterých by děti pod změněnou identitou mohly vyrůstat. A v těchto momentech nejvíce pomáhali kněží, kláštery, farnosti, katolické rodiny, které děti „adoptovaly“, i když věděly, že za přechovávání Žida hrozilo vyvražďení nejen samotné rodině, ale celé usedlosti.

Irena Sendlerowa tvrdila, že ji nikde neodmítli. Krom toho, že stále pracovala v terénu, také řídila operace a vedla kartotéku obsahující kompletní přehled původních a krycích identit dětí. Papírky se záznamy ukryla v zavařovacích sklenicích a zakopala na zahradě své přítelkyně. Dětské oddělení propašovalo během války celkem asi 2500 dětí, z toho samotná Irena asi 400 z nich. V roce 2008 jich žilo ještě 700.

STÁLÉ PRONÁSLEDOVÁNÍ

V roce 1943 byla tato hrdinka zatčena gestapem, brutálně mučena, ale nic důležitého nevyzradila. Mučení zanechalo na jejím těle trvalé následky.

Po válce se pokusila najít rodiče zachráněných dětí, ale většinou byli popraveni v koncentračních táborech. Samotné děti byly adoptovány či skončily v dětských domovech. Irena byla nezáhodnou osobou také za komunistické totality v Polsku, protože byla členkou Żegoty a stála na „špatné“ (prozápádní) straně protinacistického odboje při Varšavském povstání. Její syn zemřel při předčasném porodu, který byl důsledkem krutých výsledků komunistickou tajnou policií. Jejím dětem bylo zakázáno studium na vysokých školách. Irena Sendlerowa téměř upadla do zapomnění.

NEČEKANÁ POPULARITA

V roce 1999 jeden středoškolský učitel v americkém Kansasu zadal studentkám, aby něco více zjistily o ženě, která prý zachránila 2500 dětí za druhé světové války. Sám tuto informaci pokládal za tiskařskou chybu. Díky tomu vznikla divadelní hra, která měla v Americe více než 270 repríz, a jméno Ireny Sendlerowe se stalo rázem známé. Obdržela různá ocenění, byla vydána její biografie, natočen film.

Irena Sendlerowa zemřela 12. května 2008 ve Varšavě a je pohřbena na Cmentarzu Powązkowskim, nejstarším a nejslavnějším hřbitově Varšavy.

Irena Sendlerowa

Prameny: MIESZKOWSKA, Anna. Děti Ireny Sendlerové. Liberec: Vikend, 2010. 360 s. http://www.irenasendlerowka.org/http://cs.wikipedia.org/wiki/Irena_Sendlerowa

Foto: wikipedia.org

ROK

KŘŤTU

V roce 2013 si celá naše církev bude připomínat 1150. výročí od příchodu sv. Cyrila a Metoděje na území Velké Moravy. Zde velice plodně působili, takže se náš národ stal křesťanským. Tato událost je pro nás velmi významná, proto se naši biskupové rozhodli, že tři roky předem se budeme všichni společně na tuto událost pečlivě připravovat. První rok je spojen s hlavním tématem našeho křtu. Česká biskupská konference pro tuto příležitost vydala text novény o křtu. Možná jste se ji někteří již modlili během letošní doby postní, ale pokud ne, máte příležitost tak učinit kdykoliv. Určitě ji má na faře pan farář nebo si ji můžete stáhnout z našich stránek (http://tarsicium.cz/download/novena_krest.pdf).

KŘEST

Základní a první svátostí, kterou člověk může přijmout je křest. Je to tzv. iniciační svátost, tedy svátost uvedení do křesťanského života (iniciem lat. = úvod, začátek). Je to „vstupní brána k životu v duchu a branou, která otevírá přístup k ostatním svátostem“.

Jistě jste již všichni byli přítomni na nějakém křtu, možná někteří z vás jste byli pokřtěni již jako trochu větší, takže se na svůj vlastní křest i pamatujete.

V Katechismu katolické církve se o něm velmi krásně píše v člancích 1212–1284. Hned v úvodu se píše o názvech této svátosti:

PONOŘENÍ (Z ŘEC. BAPTIZEIN),

v češtině užíváme název křest. Jde o symbolické ponoření, pohroužení do tajemství Kristovy smrti a vzkříšení, kdy nově pokřtěný vstává k novému životu. Některé východní církve dodnes křtí úplným ponořením, u nás se většinou křtí politím. Možná si někteří z vás vzpomenete, že u starých bazilik, např. lateránské, stojí zvláštní, většinou kruhová stavba, tzv. baptisterium. Zde se nachází většinou takový malý bazének, kam katechumen sestoupil a biskup jej pokřtil.

KOUPEL ZNOVUZROZENÍ

– touto posvátnou koupelí se uskutečňuje naše zrození z vody a z Ducha Svatého, neboť jak říká Pán Ježíš při své noční rozmluvě s Nikodémem: „Amen, amen, pravím ti: Jestliže se nenarodí někdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do Božího království.“ (Jan 3,5). Tato věta nám, pokřtěným, musí stále připomínat, že je naší povinností děkovat Bohu za dar křtu a za milost nového začátku v Božím království. Zároveň nás má ale také povzbudit k misijnímu úsilí, aby bylo stále více lidí pokřtěno a žilo novým životem podle Božích zákonů.

OSVÍCENÍ

– nově pokřtěnému (dítěti i dospělému) je jako jeden ze symbolů předávána hořící svíce, protože se stal synem světla (srov. 1 Sol 5,5). Sám má být tím světlem, které zapaluje ostatní a šíří na zemi světlo kolem

sebe, jak říká Pán Ježíš v horském kázání: „Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích.“ (Mt 5,16) Je vlastně na každém z nás, abychom při večerním zpytování svědomí zkoumali, zda náš život je pro ostatní světlem, a případné nedostatky napravovali. Jak je patrné už jen z označení této svátosti, je pro nás velmi důležitá. Vždyť sám Pán Ježíš před svým nanebevstoupením posílá své učedníky do celého světa se slovy: „Jděte tedy, získajte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal.“ (Mt 28,19–20)

Tento tzv. velký misijní příkaz platí nám všem – zkusme se častěji zamýšlet nad tím, co to pro nás konkrétně znamená a jak tento příkaz Páně naplňujeme.

V některém z dalších čísel našeho časopisu se podíváme dále na tuto svátost – z hlediska předobrazů, z pohledu dějin církve a samozřejmě si projdeme i vlastní obřad křtu, aby pro nás byl vždy také výzvou a povzbuzením k apoštolátu.

Redakce

